

**Pan
Bogdan Ciepielewski
Dyrektor Biura
Związku Województw RP**

Po przeanalizowaniu projektu *ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu* zarząd województwa opolskiego na posiedzeniu w dniu 11 czerwca 2013r. negatywnie zaopiniował przedmiotową propozycję.

Zarząd Województwa Opolskiego docenia podjęcie przez Prezydenta RP inicjatywy porządkowania regulacji prawnych dotyczących ochrony krajobrazu – niezwykle istotnego zagadnienia, w tym bardzo uciążliwej kwestii zabudowy przestrzeni przez wszechobecne reklamy.

Jednocześnie w ocenie Zarządu wątpliwości budzi kwestia wprowadzenia rozwiązań prawnych bez zabezpieczenia finansowego województw – możliwość żądania odszkodowań przez właścicieli nieruchomości w razie ograniczenia w użytkowaniu lub obniżenia wartości nieruchomości. Ponadto obciążenie województwa nowymi, bardzo poważnymi zadaniami – audytem krajobrazowym i urbanistycznymi zasadami ochrony krajobrazu z całą pewnością będzie się wiązało z koniecznością zwiększenia liczby etatów w urzędzie i dodatkowym obciążeniem finansowym.

W związku z powyższym proponuje się rozdzielenie ustawy na dwa odrębne projekty:

- projekt dotyczący uregulowania kwestii lokalizowania reklam, w tym w szczególności przydrożnych – tutaj nie powinno być większych oporów, gdyż to zaśmieszenie krajobrazu jest powszechnie znane i nie wzbudza zastrzeżeń – projekt można wdrożyć szybko, bez większych kosztów społecznych, przy powszechnej aprobacie zmian,
- projekt dotyczący obszarowej ochrony krajobrazu – tutaj z uwagi na spodziewane rozbieżne interesy społeczeństwa, podmiotów gospodarczych, samorządów terytorialnych - wskazane jest przeprowadzenie szerszej dyskusji publicznej i wypracowanie konsensusu.

Poniżej szczegółowe uwagi do projektu ustawy:

- 1) Definicja obiektu budowlanego (art. 5 pkt 2) – termin: „*oszpęcał krajobraz*” jest niedefiniowalny i subiektywny, w związku z czym będzie budził spory interpretacyjne.

- 2) Definicja krajobrazu (art. 6 pkt 1) – ponieważ krajobraz jest wypadkową oddziaływania czynników naturalnych i/lub ludzkich, wskazane jest w użyciu w definicji zapisu „i/lub” – z dotychczasowej propozycji zapisu wynika, że może on być kształtowany przez naturę lub człowieka – proponowane brzmienie – „rozumie się przez to postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i/lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych i/lub działalności człowieka”.
- 3) W nowo proponowanym pkt. 16a w art. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zdefiniowano reklamę. Jednakże wydaje się, że z uwagi na przedmiot regulacji ustawy, do której wprowadza się to pojęcie, należałoby zawęzić rozumienie tego terminu. Stąd propozycja by pkt. „16a) otrzymał brzmienie: „reklamie” – należy przez to rozumieć powiadomienie w jakiegokolwiek wizualnej formie o towarach i usługach, z wykorzystaniem nośnika reklamy;”.
- 4) Art. 7 pkt. 1 wprowadza do art. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym definicję tablicy reklamowej (art. 2 pkt 16c), która to definicja zawiera nie dookreślone pojęcie „reklamy remontowo-budowlanej”. Proponuje się uzupełnienie definicji, jak niżej: „16c) „tablicy reklamy” – należy przez to rozumieć przedmiot materialny przeznaczony lub służący ekspozycji reklamy; za tablice reklamowe uznaje się w szczególności banery reklamowe i reklamy remontowo-budowlane, tj. reklamy umieszczone na rusztowaniu oraz ogrodzeniu lub wyposażeniu placu budowy, stosowane tylko w trakcie formalnie prowadzonych robót budowlanych”.
- 5) Art. 7 pkt 2 wprowadza nową regulację do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w postaci art. 37b. Zaproponowane brzmienie tego artykułu poprzez przyjęcie zasady, iż w przypadku gdy dla danego obszaru obowiązują zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń ustalone w różnych aktach prawa miejscowego, zastosowanie mają zasady i warunki bardziej restrykcyjne, wydaje się, że może rodzić wątpliwości interpretacyjne. Należy respektować zasadę, iż podstawowym i najbardziej skutecznym Instrumentem planowania zagospodarowania przestrzennego i ochrony Interesu publicznego jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Dlatego też nie powinno się poprzez propozycję nowych regulacji prawnych stwarzać odstępstw od tej zasady.
- 6) Definicja krajobrazu kulturowego (art. 8) – uwaga taka sama jak do art. 6, pkt 1.
- 7) Definicja „dominany krajobrazowej” (art. 9 pkt 2 lit d) – definicja bardzo ogólna i niejednoznaczna, pomimo przewidywanego rozporządzenia regulacyjnego (rozdz. 1a, art. 5a, pkt 6) może budzić wątpliwości interpretacyjne (czy dominantą będzie elektrownia wiatrowa, a słup linii elektroenergetycznej i wieża GSM z uwagi na funkcję i przeznaczenie już nie ???).
- 8) Urbanistyczne zasady ochrony krajobrazów priorytetowych (rozdz. 1a, art. 5c.1 i 5c.2) - naruszenie zasady władztwa planistycznego gmin – aczkolwiek projektodawca uzasadnia zakres naruszenia i wyższy cel tego naruszenia, to z punktu widzenia gmin może budzić to uzasadniony niepokój i brak zgody na przyjęcie takiego rozwiązania. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że kwestia ustalania zasad i narzucenia wskaźników, parametrów, lokalizacji i kolorystyki zabudowy itp. rodzi ogromne trudności na poziomie planów miejscowych, trudno więc oczekiwać, aby na poziomie województwa było to możliwe i skuteczne w realizacji; trudno sobie również wyobrazić procedowanie przez Sejmik Województwa powyższych zasad, rozważanie protestów i złożonych uwag.
- 9) Likwidacja lub zmniejszenie obszaru parku krajobrazowego (art. 9 pkt. 4 lit. a) – zniesienie obowiązku uzgadniania uchwały sejmiku dot. likwidacji lub zmniejszenia parku z samorządami lokalnymi narusza zasadę partycypacji społecznej (są w województwie gminy, które powołały u siebie obszarowe formy ochrony przyrody i nie są zainteresowane ich likwidacją; projektowany zapis takie działanie umożliwia bez jej zgody).
- 10) Zakaz lokalizacji na terenie parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu obiektów budowlanych o charakterze dominant krajobrazowych (art. 9 pkt 6 i pkt 10) - kategoryczny zakaz lokalizacji na tych obszarach dominant krajobrazowych (do czasu

uchwalenia przez sejmik województwa urbanistycznych zasad ochrony krajobrazu), powodować może upośledzenie rozwojowe terenów objętych ich granicami, w sytuacjach gdy dotyczy to obszarów dla których nie ma obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Należy zwrócić uwagę, że większość obszarów parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu nie jest pokryta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Na terenie województwa opolskiego obszary objęte i planowane do objęcia ochroną przyrody (najprawdopodobniej wszystkie one zaliczone zostaną do krajobrazów priorytetowych) obejmują swoimi granicami całe jednostki osadnicze (np. Stobrawski Park Krajobrazowy !!!) i wprowadzenie takiego zapisu spowoduje, że na tym obszarze nie będzie istniała możliwość lokalizacji np. urządzeń radiokomunikacyjnych i linii elektroenergetycznych (wszystkie obszary ochrony przyrody w województwie są natomiast wyłączone z lokalizowania farm wiatrowych). Dla rozwiązania kolizji wskazana jest nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wprowadzająca definicje terenów zabudowy i przewidzianych do zabudowy wraz z określeniem zasad użytkowania lub weryfikacja przez samorządy województw granic obszarów chronionego krajobrazu i parków krajobrazowych (działanie to może być jednak wykorzystane do likwidacji lub drastycznego ograniczenia ich powierzchni w imię swobody gospodarczej).

- 11) Wyjaśnienia wymaga także zgodność proponowanych rozwiązań, o których mowa w art. 9 pkt. 6) projektu ustawy, z art. 46 ustawy z dnia 7 maja 2010r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz.U. z 2010r. nr 106, poz. 675 z późn. zm.). Wątpliwości budzi w szczególności propozycja regulacji zabraniająca lokalizacji obiektów budowlanych będących dominantami krajobrazowymi (np. masztów telekomunikacyjnych) w obszarach objętych formami ochrony na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody, będąca w sprzeczności z obowiązującym przepisem drugiej ustawy stanowiącym, że: *...miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać lokalizowania inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, jeżeli taka inwestycja jest zgodna z przepisami odrębnymi.* W celu wyeliminowania tych niezgodności, proponuje się wprowadzenie zmiany w zapisach ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, tak by zezwalały na wprowadzenie zakazu lokalizowania obiektów dysharmonijnych, pod warunkiem, że wynika to z urbanistycznych zasad ochrony krajobrazu. Przepisy te (jak również audyt) można by było opiniować z Prezesem Urzędu Komunikacji Elektronicznej w zakresie telekomunikacji (jak w dotychczasowej procedurze dla projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planów miejscowych).
- 12) Koszty wprowadzenia urbanistycznych zasad ochrony krajobrazu (art. 9 pkt 3 art. 5e i 5f) – przeniesienie kosztów wprowadzenia zasad na województwo, w dobie aktualnej i przyszłej sytuacji ekonomicznej samorządów, może prowadzić do unikania obiektywnego wyłaniania krajobrazów priorytetowych lub odmowy pokrywania rekompensat finansowych.
- 13) Krótki termin przeprowadzenia audytu krajobrazowego (3 lata od wejścia ustawy), w sytuacji obciążenia województwa przygotowaniem strategicznych dokumentów rozwojowych (PZPWO, RPO, inne programy rozwojowe) jest trudny do zaakceptowania.
- 14) Termin wejścia w życie – poza częścią dotyczącą reklam – wymaga przesunięcia z uwagi na konieczność przeprowadzenia dyskusji merytorycznej wszystkich zainteresowanych.

Otrzymują:
1. adresat
2. a/a